

LÁSKA AKO ZÁKLAD SLUŽBY: BOŽIA ÚTECHA V SÚŽENÍ (2. KORINTĀNOM 1–2)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

2Kor 1,3–14; 2Kor 2,17; 2Kor 4,2; 1Kor 16,5–7; 2Kor 7,5–13; 2Kor 2,5–17

ÚVODNÝ TEXT

Písal som vám totiž v hlbokom súžení a úzkosti srdca i s mnohými slzami nie preto, aby ste boli zarmútení, ale aby ste spoznali nesmiernu lásku, ktorú k vám prechovávam. (2Kor 2,4)

Apoštol Pavol rozhodne nemal ľahký život. Popri väznení a neustálom ohrození života napísal: „Od Židov som dostal päť ráz štyridsať úderov bez jedného, tri razy ma palicovali, raz kameňovali, trikrát som prežil stroskotanie lode, noc a deň som zápasil na otvorenom mori. Často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách hroziacich od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi, v námahe a lopote, často bez spánku, o hlade a smäde, často v pôstoch, v chlade a v nahote; a okrem toho všetkého denne na mňa dolieha starosť o všetky cirkvi.“ (2Kor 11,24–28)

V jeho listoch do Korintu jasne vnímame „starosť“, ktorú o tento zbor mal. Napriek všetkým problémom ich však nikdy neprestal milovať – podobne, ako nás nikdy neprestáva milovať Kristus. Pavol sa totiž práve od Ježiša naučil prístupovať k cirkvi s láskou, ktorá je odrazom Kristovej lásky k nám (2Kor 5,14; pozri aj 1Kor 11,1).

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa presunieme do 2. listu Korintānom, ktorý ukazuje nielen Pavlovu úprimnú starosť o tento problematický zbor, ale aj jeho veľkú lásku k veriacim. Najprv si všimneme to, ako sa povzbudenie, ktoré nám ponúka v ťažkých chvíľach Boh, stáva základom pre obnovu narušených vzťahov.

- 2Kor 1,3–7: Boh ako zdroj útechy v každom súžení (nedeľa)
- 2Kor 1,12–14: Služba založená na úprimnosti a čistote (pondelok)
- 2Kor 2,3–4: Zmena plánov motivovaná ohľadupnosťou a láskou (utorok)
- 2Kor 2,5–11: Výzva na odpustenie a prijatie kajúcnika (streda)
- 2Kor 2,14–17: Kristovo víťazstvo a vôňa poznania Boha (štvrtok)

VĎAKYVZDANIE

³Nech je požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, Otec milosrdenstva a Boh všetkej útechy, ⁴ktorý nás potešuje v každom našom súžení, aby sme aj my mohli potešovať tých, čo sú v akomkoľvek súžení, a to útechou, ktorou aj nás Boh potešil. ⁵Veď ako vo veľkej miere prichádzajú na nás Kristove utrpenia, tak sa nám skrze Krista v hojnej miere dostáva aj útechy. ⁶A tak, ak sme sužovaní, je to na vašu útechu a spásu; ak sme potešovaní, aj to je na vašu útechu, ktorá sa prejavuje v znášaní takých istých utrpení, aké znášame aj my. ⁷A naša nádej, vzhľadom na vás, je pevná, pretože vieme, že ako máte účasť na utrpeniach, tak ju budete mať i na úteche. (2Kor 1,3–7)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si 2Kor 1,3–7. Aký je dôvod Pavlovho vďačného postoja?

Pavol vyjadruje vďačnosť najmä za Božiu útechu, ktorá sprevádza trpiacich. V tomto krátkom texte sa sloveso potešovať (*parakaleó*) a podstatné meno útecha (*paraklésis*) objavujú až desaťkrát. Ide o pozoruhodnú koncentráciu, keďže v celom liste sa tieto výrazy nachádzajú spolu 29-krát. Boh je tu predstavený ako „Otec milosrdenstva a Boh všetkej útechy, ktorý nás potešuje v každom našom súžení“ (2Kor 1,3.4).

Útechu, ktorú dostávame od Boha, si nemáme nechávať len pre seba (2Kor 1,4.5). Len ten, kto sám zakúsil Božie potešenie vo vlastnom súžení, dokáže skutočne a účinne utešovať iných v ich trápeniach. Pavol bol schopný prinášať útechu práve preto, že ju sám uprostred utrpenia čerpal od Boha (pozri 2Kor 1,6). To je podstata kresťanskej lásky v praxi!

Za čo Pavol vyjadruje vďaku v 2Kor 1,8–11?

Pavol opisuje súženie, ktoré „dolažlo na nás nadmieru ťažko, nad naše sily, takže sme si zúfali nad svojím životom“ (2Kor 1,8). Vo chvíli, keď sa zdalo, že ich jedinou nádejou zostáva už len vzkriesenie, zasiahol Boh a situácia sa obrátila (2Kor 1,10). Od ochromujúceho strachu zo smrti (2Kor 1,8) tak prešli k pevnej nádeji, že Boh ich ochráni aj v budúcnosti (2Kor 1,10). Skúsenosť s Božou ochranou v minulosti nám dodáva odvahu veriť, že tak urobí znova. Boh totiž môže využiť ťažké chvíle, aby nás naučil dôverovať Mu. Ak dovolíme, aby nás skúšky pritiahli bližšie k Bohu, môžu sa stať cestou k našej duchovnej zrelosti. Pavol tiež zdôrazňuje obrovskú moc príhovorných modlitieb a vďačnosti, ktorá prichádza s vedomím, že Boh nás vyslobodil (2Kor 1,11).

APLIKÁCIA ■ Čo ti pomáha zvládať ťažkosti a utrpenie, ktoré prichádzajú do tvojho života?

JEDNODUCHOSŤ A ÚPRIMNOSŤ

¹²Toto je naša chvála: svedectvo nášho svedomia, že sme na svete a o to viac medzi vami žili v úprimnosti a čistote, ktoré sú od Boha, nie v telesnej múdrosti, ale v Božej milosti. ¹³Ved' vám nepíšeme nič iné, iba to, čo čítate alebo už poznáte. Dúfam však, že nás až do konca budete poznávať, ¹⁴ako ste už sčasti spoznali, že sme vašou chválou, ako aj vy našou, v deň nášho Pána Ježiša. (2Kor 1,12–14)

Včera sme videli, že Pavlova láska ku korintskému zboru sa prejavovala v jeho schopnosti prinášať im útechu v trápení – podobne ako on sám prijímal útechu od Boha (2Kor 1,1–11). Dnes sa pozrieme na to, ako sa Pavlova láska k nim odzrkadlila v osobnej integrite a čestnosti, s akou on i jeho spolupracovníci k veriacim v Korinte pristupovali.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Pozri sa na úvodný text (2Kor 1,12–14) vo svetle veršov 2Kor 2,17 a 2Kor 4,2. Akým spôsobom Pavlova česťnosť a priamosť svedčia o jeho hlbokej láske k veriacim v Korinte?

Text 2Kor 1,12–14 načrtáva hlavnú tému, ktorej sa Pavol bude venovať vo zvyšku listu. Časť korintského zboru totiž spochybňovala jeho česťnosť a apoštolstvo. Vyčítali mu nestálosť a nerozhodnosť, čo považovali za nezlučiteľné s výkonom apoštolskej služby. Pavol na to reaguje zdôraznením, že on i jeho spolupracovníci k nim vždy pristupovali maximálne česťne a zásadovo.

Správanie Pavla a jeho spolupracovníkov charakterizujú dva termíny vyjadrené v gréčtine veľmi blízkymi synonymami: úprimnosť a čistota (2Kor 1,12). Pojem „úprimnosť“ má základ v gréckom slove *haplotés*. V tomto kontexte vyjadruje osobnú morálnu celistosť v slovách aj činoch a vypovedá o rýdzosti pohnútok (Ef 6,5; Kol 3,22). Aj termín „čistota“ (z gréckeho *eilikrineia*) zdôrazňuje vnútornú integritu a čistotu úmyslov.

Veriaci v Korinte nemali dôvod spochybňovať Pavlove zámery. Apoštol zdôrazňuje, že jeho priamočiarosť a úprimnosť majú svoj pôvod v Bohu (2Kor 1,12). Pavol v tomto verši tiež dodáva, že predpoklady pre službu dostávame vďaka „Božej milosti“.

Zdá sa, že Pavlovi kritici v predchádzajúcich listoch nesprávne pochopili jeho vyjadrenia (2Kor 1,13.14). Apoštol zdôrazňuje, že jeho zámery boli vždy čitateľné a jasné. Bol si istý, že čistota jeho slov, pohnútok i konania sa naplno prejaví „v deň nášho Pána Ježiša“ (2Kor 1,14).

- Akú máš skúsenosť s tým, že niekto spochybňoval alebo útočil na tvoje úmysly, hoci boli úprimné a dobre mienené? Čo ťa táto skúsenosť učí o dôležitosti obozretnosti predtým, než začneme súdiť pohnútky iných ľudí?

APLIKÁCIA

MENIACE SA PLÁNY PRE LÁSKU

⁵Pridem k vám, keď prejdem Macedónsko, lebo Macedónskom iba prejdem, ⁶ale u vás azda pobudnem alebo aj prezimujem, aby ste ma vypravili, kamkoľvek by som šiel. ⁷Nechcem vás totiž teraz vidieť len tak letmo, lebo dúfam, že ak dovoľí Pán, nejaký čas u vás pobudnem. (1Kor 16,5–7)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ukázali sme si, že časť korintského zboru mala pochybnosti o úprimnosti Pavlových úmyslov a jeho láske. Dnes preskúmame jeden špecifický dôvod tohto napätia: zmenu apoštolových cestovných plánov (2Kor 1,15–2,4).

Aký bol Pavlov pôvodný cestovný plán (1Kor 16,5–7)?

Pavol už v minulosti Korint navštívil. Pôvodne zamýšľal prejsť Macedónskom a vrátiť sa do Korintu, kde chcel stráviť zimné obdobie (1Kor 16,5,6). Z Korintu mal namierené priamo do Judska, aby doručil zbierku pre chudobných v Jeruzaleme. Do tejto pomoci sa štedro zapojili nielen zbory v Macedónsku, ale aj v Achájsku, Galácii a Ázii. Svoje zábery však prehodnotil po tom, čo mu Timotej priniesol z Korintu nepriaznivé správy (1Kor 4,17; 16,10; 2Kor 1,1).

Pavlovým pôvodným zámerom bolo cestovať z Efezu priamo do Korintu, aby vyriešil ťažkosti, o ktorých ho informoval Timotej. Upravený plán cesty mal vyzeráť takto: Efez – Korint – Macedónsko – Korint – Judsko (2Kor 1,15,16). Po príchode z Efezu do Korintu sa však napokon vrátil späť do Efezu. Plány zmenil preto, lebo jeho posledná návšteva v zbore dopadla zle. Rozhodol sa teda pre odklad a z Efezu im poslal list. Uprednostnil písomný kontakt pred osobným stretnutím, aby ďalšou návštevou situáciu ešte viac nevyhrotil (2Kor 2,1,3).

Pavlove zábery počas jeho poslednej návštevy v Korinte sa dočkali nesprávneho výkladu. Časť veriacich ho označila za nespoľahlivého a tvrdila, že mu na nich dostatočne nezáleží (2Kor 1,17). Apoštol na tieto obvinenia reagoval tak, že pozornosť Korintánov upriamil na Kristovo evanjelium. Svoj zámer navštíviť ich hneď, ako to bude možné, myslel úprimne – rovnako ako Boh verne naplnil všetky svoje zaslúbenia, ktoré im dal v Kristovi (2Kor 1,18–22).

„Lebo všetky Božie prisľúbenia, kľakokľvek ich je, v ňom sú „áno“; a preto prostredníctvom neho znie aj „amen“ Bohu na slávu skrze nás.“ (2Kor 1,20)

Jeho postoj teda nebol nejasnou kombináciou „áno“ a „nie“ podľa toho, ako sa to práve hodilo, čo mu vyčítali kritici. Naopak, jeho slovo bolo jednoznačné „áno“ – rovnako, ako je Božie pôsobenie v Kristovi vždy jasným „áno“ (2Kor 1,19).

Skutočným dôvodom, prečo sa Pavol rozhodol pre list namiesto osobnej návštevy, bola teda jeho hlboká láska ku Korintánom, nie nedostatok jeho záujmu (2Kor 2,4). Ďalšie stretnutie bezprostredne po predchádzajúcej bolestnej skúsenosti by len znásobilo ich trápenie, namiesto toho, aby im prinieslo radosť, ktorú im svojou prítomnosťou chcel dopriať (2Kor 1,24; 2Kor 2,3). Je až zarážajúce, ako ľahko môžu byť aj tie najlepšie úmysly prekrútené.

APLIKÁCIA

- Ako môžeme rozpoznať situácie, keď je najväčším prejavom lásky zmena našich plánov, a to aj za cenu, že budeme nepochopení? Akým spôsobom môžeme lepšie komunikovať svoje motívy, keď majú iní tendenciu vysvetľovať si naše konanie nesprávne?

ODPUSTENIE A OPÄTOVNÉ POTVRDENIE LÁSKY

⁵Ak teda niekto spôsobil zármutok, nezarmútil mňa, ale aspoň sčasti – nechcem zveličovať – zarmútil aj vás všetkých. ⁶Takému stačí trest, ktorého sa mu dostalo od väčšiny. ⁷Preto mu radšej odpustite a potešte ho, aby ho nezačvátil priveľký zármutok. ⁸A preto vás prosím, aby ste mu preukázali lásku. ⁹Veď preto som to napísal, aby som poznal, ako sa osvedčíte a či ste vo všetkom poslušní. ¹⁰Komu vy niečo odpustíte, tomu odpustím aj ja. Keď som ja niečo odpustil – ak som mal čo odpúšťať – robím to pred tvárou Krista pre vás, ¹¹aby nás neoklamal satan, veď jeho zámery poznáme. (2Kor 2,5–11)

Pavol sa po návrate do Efezu rozhodol, že Korint znova osobne nenavštívi. Namiesto toho im poslal písomné napomenutie, ktoré sa stalo známym ako „prísny list“ (pozri 2Kor 2,3,4; 7,8.12).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si 2Kor 7,5–13. Akú odozvu vyvolal Pavlov list v korintskom zbore a ako na tento výsledok apoštol reagoval?

Pavol sa neskôr stretol s Titom v Macedónsku, kde sa od neho dozvedel skvelú správu: jeho rázne slová priniesli dobré ovocie. Apoštola to nesmierne potešilo. Kým predtým sa časť korintského zboru voči Pavlovi vyhradzovala, teraz sa spoločenstvo jednoznačne postavilo na jeho stranu. Je veľmi dôležité, aby sme boli oporou pre tých, ktorým bola zverená zodpovednosť a svoju prácu robia v čistote a úprimnosti.

Ako by ste zhrnuli úvodný text (2Kor 2,5–11). Aká je jeho hlavná myšlienka?

Tento oddiel (2Kor 2,5–11) sa zaoberá otázkou cirkevnej disciplíny. Odborníci uvažujú, či ide o toho istého muža, ktorý sa dopustil smilstva v 1Kor 5,1–5, alebo o inú osobu – niekoho, kto podnecoval zbor k obvineniam, že Pavol je nestály a neberie na nich pri plánovaní svojich ciest ohľad. Celkový kontext naznačuje, že pravdepodobnejšia je druhá možnosť. Bez ohľadu na totožnosť daného človeka je kľúčovým posolstvom textu spôsob, akým má spoločenstvo veriacich pristupovať k chybujúcemu členovi.

Tento text nás učí, že cieľom cirkevnej disciplíny je náprava človeka prostredníctvom odpustenia a opätovného prejavu lásky voči hriešnikovi (2Kor 2,6–8.10). Pasáž zároveň naznačuje, že hoci sú takéto opatrenia v zbore bolestivé, sú nevyhnutné. Niektoré spoločenstvá sa v snahe o „milostivý“ prístup vyhýbajú konfrontácii so zjavným či dokonca s verejným hriechom, čo však nie je správne. Iné zbory zasa môžu sklznúť k opačnému extrému – k necitlivosti, tvrdosti a nechote odpustiť. Hriech sa musí riešiť, ale vždy v duchu lásky. Pavol teda vyzval spoločenstvo, aby previnilcovi znova prejavilo lásku (2Kor 2,8), podobne ako on sám prejavil hlbokú lásku voči veriacim v Korinte (2Kor 2,4).

- Veriaci v Korinte dokázali prejsť lásku chybujúcemu členovi (2Kor 2,8) vďaka tomu, že oni sami zakúsili Božiu lásku sprostredkovanú Pavlovým vzťahom k nim. Čo nám tento príklad hovorí o podstate lásky?

APLIKÁCIA

VÍTAZSTVO V KRISTOVI

¹⁴Ale vďaka Bohu, ktorý nám v Kristovi vždy dáva víťaziť a na každom mieste skrze nás zjavuje vôňu svojho poznania. ¹⁵Lebo sme Kristovou vôňou, príjemnou Bohu uprostred tých, čo získavajú spásu aj medzi tými, čo hynú; ¹⁶jedným vôňou smrti na smrť, druhým vôňou života na život. Ale kto je na to súci? ¹⁷Lebo my nie sme ako tí, čo kupčia s Božím slovom, ale hovoríme úprimne, ako z Boha pred Bohom v Kristovi. (2Kor 2,14–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Kam išiel podľa 2Kor 2,12.13 Pavol po tom, čo napísal do Korintu svoj „prísny list“?

Kým Pavol čakal na Títa, prežíval vnútorný nepokoj (2Kor 7,5.6). Napriek tejto úzkosti však neprestával hovoriť o Ježišovi (2Kor 2,12), pretože Ho hlboko miloval. V tom čase Pavol ešte nevedel, ako zbor prijal jeho list, a tak sa napätím očakával stretnutie s Títom, aby sa dozvedel o reakcii Korinťanov.

Pavlovo dielo v Troade bolo úspešné, ale „nemohol tam zostať dlho. Starostlivo myslel na všetky zbory, ale najmä na zbor v Korinte. Dúfal, že v Troade sa stretne s Títom a od neho sa dozvie, ako bratia v Korinte prijali jeho rady a napomenutia. To sa však nestalo. Neskôr o tom napísal: *Môj duch nemal pokoja, lebo som nenašiel svojho brata Títa.* (2 Kor 2,12.13) Preto odišiel z Troady a preplavil sa do Macedónska, kde sa vo Filipách stretol s Timotejom.“ (AA 323; PN 186)

Aká bola Pavlova reakcia, keď sa stretol s Títom v Macedónii a počul o pozitívnej reakcii Korinťanov (2Kor 2,14–17)?

V návale radosti Pavol vyhlasuje, že Boh „nám v Kristovi vždy dáva víťaziť“ (2Kor 2,14). Je to fascinujúca myšlienka: srdce naplnené Kristovou prítomnosťou „na každom mieste skrze nás zjavuje vôňu svojho poznania“ (2Kor 2,14).

Pavol sa v Kristovi úprimne raduje, pretože jeho bolestný list priniesol očakávané ovocie (2Kor 7,5–9). Považuje to za veľké víťazstvo. Zároveň v texte 2Kor 2,17 opäť zdôrazňuje svoju integritu ako Kristovho apoštola (2Kor 2,17, 2Kor 1,12). Podľa tejto pasáže je hlavným rozdielom medzi verným Kristovým služobníkom a falošným kazateľom motivácia: kým falošní učitelia s evanjeliom kupčia vo vlastný prospech, verný služobník zvestuje Božie slovo z čistej a úprimnej lásky ku Kristovi.

APLIKÁCIA

- Čo je tvojou hlavnou motiváciou pri všetkom, čomu sa venuješ – a to najmä vtedy, keď konáš v Ježišovom mene?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Poslovia nádeje* si prečítajte kapitolu „Prijaté posolstvo“ (AA 323–334; PN 186–192).

„Tí, ktorí si prešli najväčším zármutkom, sú často práve tými, ktorí dokážu iným priniesť najväčšiu útechu a šíriť svetlo všade, kam prídu. Sú to ľudia, ktorých súženie zdokonalilo a zušlachtilo; keď na nich doľahli ťažkosti, nestratili dôveru v Boha, ale ešte pevnejšie sa primkli k Jeho ochraňujúcej láske. Takíto ľudia sú živým dôkazom Božej láskyplnej starostlivosti.“ (AG 122)

„Posvätený kresťanský život neustále vyžaruje svetlo, útechu a pokoj. Vyznačuje sa čistotou, taktom, jednoduchosťou a užitočnosťou. Ovláda ho nesebecká láska, ktorá posväcuje jeho vplyv na okolie. Je plný Krista a zanecháva za sebou svetlú stopu všade, kam jeho nositeľ vkročí.“ (AG 122)

„Apoštol Pavol považoval za nevyhnutné pokarhať chyby v cirkvi, no pri naprávaní konal s taktom a rozvahou. S veľkou snahou vysvetľoval dôvody svojich krokov. Postupoval nesmierne citlivo, aby bolo zrejmé, že mu na chybujúcich ľuďoch záleží ako na priateľoch. Dal im jasne pocítiť, že bolesť, ktorú im spôsobil, prežíval s nimi. V ich myšliach upevnil presvedčenie, že im ide o to isté.“ (6BC 1094)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. V 2Kor 2,1–14 Pavol obhajuje svoju česťnosť a morálnu bezúhonnosť v službe. Prečo je tento charakterový predpoklad taký dôležitý v každej služobnosti?
2. Čo nás Pavlovo rozhodnutie pozmeniť cestovné plány učí o dôležitosti flexibility v kresťanskej misii? Prečo je dôležité byť otvorený zmene, keď je to potrebné?
3. Pavol prežíval vo svojej službe chvíle úzkosti a vnútorného trápenia. To jasne potvrdzuje, že tí, čo sú poverení rôznymi služobnosťami, sú len ľudia. Prežívajú rovnaký stres a tlak ako ktokoľvek iný. Čo môžu členovia cirkvi urobiť pre to, aby uľahčili službu tým, ktorí ju vykonávajú?
4. Pavol sa zmieňuje o svojom nepokoji (2Kor 2,13) bezprostredne pred tým, ako spomenie svoje víťazstvo v Kristovi (2Kor 2,14). Ako dokázal spojiť svoju ľudskú slabosť s Božou silou v jednom momente? A ako sa to môžeme naučiť my?